

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΤΙ ΑΛΛΑΖΕΙ ΣΤΙΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΓΙΑΤΡΟΥΣ, ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ...

ΒΗΜΑ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

28/9/2010

σελ. 4

4 ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ

Τα νέα αυξημένα όρια ηλικίας συνταξιοδότησης από την 1.1.2011, η θεμελιώση δικαιώματος, η συνταξιοδότηση με 37ετία, το ασφαλιστικό καθεστώς των γυναικών και τα πλαιοπρακτικά χρόνια προϋπηρεσίας για μηχανικούς, γιατρούς και δικηγόρους, έτσι όπως ρυθμίζονται με το νέο ασφαλιστικό νόμο (3863/2010), περιλαμβάνονται στην εγκύκλιο που εξέδωσε ο αναπληρωτής υπουργός Εργασίας κ. Γ. Κουτρογιάννης. Στην εγκύκλιο αποσαφηνίζεται το νέο ασφαλιστικό καθεστώς στο Ενιαίο Ταμείο

Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ) το οποίο περιλαμβάνει το ΤΣΜΕΔΕ (μηχανικών κ.λπ.), το ΤΣΑΥ (γυγιονομικών) και το Ταμείο Νομικών. Οι αλλαγές προβλέπονται στον τελευταίο ασφαλιστικό νόμο, ενώ δεν επηρεάζουν όσους θεμελιώσουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του 2010. Ταυτοχρόνως το υπουργείο Εργασίας έδωσε στη δημοσιότητα παραδείγματα περιπτώσεων ασφαλισμένων τον συγκεκριμένο Ταμείο και απαντήσεις για το καθεστώς που θα ακολουθήσουν.

Τι αλλάζει στις συντάξεις για γιατρούς, μηχανικούς και δικηγόρους

Προϋποθέσεις από 1.1.2011

Με το άρθρο 10 του Ν. 3863/2010 «Νέο ασφαλιστικό σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις» επεξεργαστήκαν τροποποιήσεις στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που πρέπει να πληρούν από 1.1.2011 οι ασφαλισμένοι των τομέων κύριας ασφάλισης του Ενιαίου Ανεξάρτητα Απασχολούμενων (ΕΤΑΑ), προκειμένου να λάβουν σύνταξη από τους αυτούς τους τομείς (Τομέας Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, Τομέας Σύνταξης και Ασφάλισης Υγιονομικών και Τομέας Ασφάλισης Νομικών). Επίσης, με το ίδιο άρθρο καθορίζονται οι περιπτώσεις θεμελιώσεως συνταξιοδοτικού δικαιώματος ως τις 31.12.2010, οι οποίες δεν μεταβάλλονται με την ισχύ του νέου νόμου.

Θεμελιωμένα δικαιώματα

Α. Συνταξιοδότηση με 35 έτη ασφάλισης και ηλικία 55 ή 60 ετών

Σύμφωνα με την παρ. 9 του ανωτέρω άρθρου, γενικές ή κατ'εξαιρέσεις διατάξεις φορέων κύριας ασφάλισης που προβλέπουν τη χορήγηση σύνταξης με τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης και του 58ου ή του 60ού έτους της ηλικίας, έχουν εφαρμογή στους ασφαλισμένους που θεμελιώσουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα ως 31.12.2010.

Συνεπώς, οι ασφαλισμένοι των τομέων κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΑ, που έως 31.12.2010 έχουν συμπληρώσει 35 έτη ασφάλισης και ηλικία 58 ετών οι γυναίκες και 60 ετών οι άνδρες, μπορούν να συνταξιοδοτηθούν από τους ανωτέρω τομείς οποιαδήποτε, ανεξάρτητα από τις μεταβολές που επέρχονται στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης από την εφαρμογή του Ν. 3863/2010.

Β. Συνταξιοδότηση με 37 έτη ασφάλισης ανεξαρτήτως ηλικίας

Σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παρ. 10 του ανωτέρω άρθρου, οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 16 του Ν. 3232/2004, που προβλέπουν τη συνταξιοδότηση των ανεξάρτητα απασχολούμενων με 37 έτη πραγματικής ασφάλισης σε φορείς αυτοαπασχολούμενων, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, έχουν εφαρμογή στους ασφαλισμένους που συμπληρώνουν έως 31.12.2010 τα 37 έτη υποχρεωτικής ασφάλισης. Συνεπώς, οι ασφαλισμένοι των τομέων κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΑ που έως 31.12.2010 έχουν συμπληρώσει 37 έτη ασφάλισης μπορούν να συνταξιοδοτηθούν από τους ανωτέρω τομείς οποιαδήποτε, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας.

Σημειώνουμε ότι από 1.1.2011 η ανωτέρω δυνατότητα καταργείται.

Γ. Προσμέτρηση αναγνωριζόμενου χρόνου ασφάλισης

Όσοι συμπληρώνουν τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης για συνταξιοδότηση λόγω γήρατος ως 31.12.2010, με προσμέτρηση χρόνων που προβλέπονται στο άρθρο 40 του Ν. 2084/1992 (κρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας, κρόνος γονικής αδειας ανατροφής παιδιών κ.λπ.), μπορούν να συνταξιοδοτηθούν οποιαδήποτε με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που ισχύουν κατά το 2010, εφόσον η σχετική αίτηση αναγνωρίσους υποβληθεί ως 31.12.2013. Συνεπώς, τα πρόσωπα που συμπληρώνουν 35 έτη ασφάλισης ως 31.12.2010, συμπεριλαμβανομένου του χρόνου που μπορεί να αναγνωριστεί με τη ρύθμιση του άρθρου 40 του Ν. 2084/1992, και έχουν και το απαιτούμενο όριο ηλικίας (60ο οι άνδρες και 58ο οι γυναίκες), προκειμένου να μπορούν να συνταξιοδοτηθούν από 1/1/2011 και εφεξής οποιαδήποτε, ανεξαρτήτως των μεταβολών που επέρχονται στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης με τον Ν. 3863/2010, θα πρέπει να υποβάλουν αίτηση αναγνωρίσους των χρόνων αυτών ως 31.12.2013.

1. Συνταξιοδότηση ανδρών με 35 έτη ασφάλισης και ηλικία 60 ετών

Ο χρόνος ασφάλισης των 35 ετών αυξάνεται κατά ένα έτος από 1.1.2011 και για κάθε επόμενο έτος ως τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης, ενώ το απαιτούμενο όριο ηλικίας παραμένει αμετάβλητο.

2011	36	60
2012	37	60
2013	38	60
2014	39	60
2015	40	60

Σύμφωνα με την παρ. 8 του νόμου, οι ασφαλισμένοι δικαιούνται σύνταξη με το όριο ηλικίας και τον χρόνο ασφάλισης που ισχύει κατά το έτος συμπλήρωσης των 35 ετών ασφάλισης.

Για παράδειγμα, ασφαλισμένος συμπληρώνει 35 έτη ασφάλισης το 2012 και έχει ηλικία 58 ετών. Το 2012 απαιτούνται για συνταξιοδότηση 37 έτη ασφάλισης και ηλικία 60 ετών, οπότε ο ασφαλισμένος θα συνταξιοδοτηθεί το 2014 όπου συμπληρώνει τις ανωτέρω προϋποθέσεις, παρ' ότι εκείνο το έτος απαιτούνται 39 έτη ασφάλισης.

Η ανωτέρω ρύθμιση αφορά και τους τρεις τομείς κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΑ (ΤΣΜΕΔΕ, ΤΣΑΥ, ΤΑΝ).

2. Συνταξιοδότηση γυναικών με 35 έτη ασφάλισης και ηλικία 58 ετών

Ο χρόνος ασφάλισης των 35 ετών προσαυξάνεται κατά ένα έτος από 1.1.2011 και ως τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης, ενώ το όριο ηλικίας των 58 ετών αυξάνεται κατά ένα έτος από 1.1.2012 και για κάθε επόμενο χρόνο ως το 60ό έτος.

2011	36	58
2012	37	59
2013	38	60
2014	39	60
2015	40	60

Για παράδειγμα, ασφαλισμένη συμπληρώνει 35 έτη ασφάλισης το 2012 και έχει ηλικία 58 ετών. Το 2012 απαιτούνται για συνταξιοδότηση 37 έτη ασφάλισης και ηλικία 59 ετών, οπότε η ασφαλισμένη θα συνταξιοδοτηθεί το

2014 όπου συμπληρώνει τις ανωτέρω προϋποθέσεις (δηλ. 37 έτη ασφάλισης και ηλικία 59), παρ' ότι εκείνο το έτος απαιτούνται 39 έτη ασφάλισης.

Η ανωτέρω ρύθμιση αφορά και τους τρεις τομείς κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΑ (ΤΣΜΕΔΕ, ΤΣΑΥ, ΤΑΝ).

3. Συνταξιοδότηση γυναικών

Το όριο ηλικίας των 60 ετών που προβλέπεται για τη συνταξιοδότηση ασφαλισμένων

ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΩΣ 31.12.1992

αυξάνεται κατά ένα έτος από 1.1.2011 και για κάθε χρόνο ως τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας.

Η ανωτέρω ρύθμιση αφορά γυναίκες ασφαλισμένες των τομέων κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΑ και γυναικείες έγγυες του Τομέα Ασφάλισης Νομικών.

Τομέας Σύνταξης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ)

	Έτη ασφάλισης	Όριο ηλικίας
2011	25	61
2012	25	62
2013	25	63
2014	25	64
2015	25	65

Τομέας Σύνταξης και Ασφάλισης Υγιονομικών (ΤΣΑΥ)

	Έτη ασφάλισης	Όριο ηλικίας
2011	22	61
2012	22 ½	62
2013	23	63
2014	23 ½	64
2015	24	65
2016	24 ½	65
2017	25	65

Τομέας Ασφάλισης Νομικών (ΤΑΝ)

	Έτη ασφάλισης	Όριο ηλικίας
2011	25 (24 ½*)	61
2012	25	62
2013	25	63
2014	25	64
2015	25	65

(* για τις έγγυες γυναίκες)

Σε όλες τις προαναφερθείσες περιπτώσεις οι ασφαλισμένες δικαιούνται σύνταξη στο όριο ηλικίας, όπως διαμορφώνεται κατά το έτος συμπλήρωσης του προβλεπόμενου κατά την έναρξη ισχύος του νόμου ορίου ηλικίας, δηλαδή κατά τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας.

Για παράδειγμα, ασφαλισμένη του ΤΣΑΥ, η οποία το 2012 συμπληρώνει το 60ό έτος της ηλικίας και έχει 22 έτη ασφάλισης, θα συνταξιοδοτηθεί όταν συμπληρώσει το 62ο έτος της ηλικίας της, δηλαδή το 2014, οπότε θα έχει συμπληρώσει και τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης.

Επισημαίνουμε ότι στις περιπτώσεις των γυναικών του ΤΣΜΕΔΕ και του ΤΑΝ θα πρέπει κατά τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας να έχει αντιστοίχως συμπληρωθεί και ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης (25 έτη).

Αντίστοιχα, στις περιπτώσεις των γυναικών του ΤΣΑΥ και των εγγύων γυναικών του ΤΑΝ, όπου ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης αυξάνεται σταδιακά κατ' εφαρμογή του Ν. 2084/1992, προκειμένου να συνταξιοδοτηθούν θα πρέπει να έχουν συμπληρώσει τον χρόνο ασφάλισης που απαιτείται κατά το έτος συνταξιοδότησης και όχι εκείνο που απαιτείται κατά τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας.

Για παράδειγμα, ασφαλισμένη του ΤΣΑΥ, η οποία συμπληρώνει το 2012 το 60ο έτος της ηλικίας, θα συνταξιοδοτηθεί το 2014 οπότε και συμπληρώνει το 62ο έτος της ηλικίας, εφόσον έχει τουλάχιστον 23½ έτη ασφάλισης.

ΤΙ ΔΕΝ ΑΛΛΑΖΕΙ

Συνταξιοδότηση με 15 έτη ασφάλισης και ηλικία 65 ετών
 Η δυνατότητα των ασφαλισμένων, παλαιών και νέων, να συνταξιοδοτηθούν με τη συμπλήρωση 15 ετών ασφάλισης και ηλικία 65 ετών εξακολουθεί να ισχύει χωρίς τροποποίηση.

Συνταξιοδότηση μπότερων με ανικανά τέκνα με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω
 Η διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 61 του Ν. 3318/2006, όπως συμπληρώθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 140 του Ν. 3655/2008, εξακολουθεί να ισχύει για παλαιούς και νέους ασφαλισμένους.

Συνταξιοδότηση συζύγων αναπηρών με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω
 Η διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 5 του Ν. 3232/2004 εξακολουθεί να ισχύει για παλαιούς και νέους ασφαλισμένους.

ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ

Μόνο 20.066 οφειλέτες από 277.792 ρύθμισαν τα χρέη τους στο ΙΚΑ

Μόλις 20.066 οφειλέτες του ΙΚΑ σε σύνολο 277.792 έχουν προσέλθει για τη ρύθμιση των χρεών τους με τις ευνοϊκές προϋποθέσεις του νέου ασφαλιστικού νόμου. Σύμφωνα με ανακοίνωση του Ταμείου, από την έναρξη ισχύος (15.7.2010) της ρύθμισης οφειλών έχουν υποβληθεί 20.066 αιτήσεις ρύθμισης και έχουν υπαχθεί στην ρύθμιση 14.835 οφειλέτες με συνολικό ρυθμιζόμενο ποσό ύψους 364.020.606 ευρώ.

Σημειώνεται ότι το υπουργείο Εργασίας έχει ξεκινήσει σαφάρι για την είσπραξη των χρεών προς τα ασφαλιστικά ταμεία που ξεπερνούν τα 12 δισ. ευρώ και ενδεχομένως να φθάνουν στα

15 δισ. ευρώ. Συγκεκριμένα έχει καταστήσει σαφές ότι όσοι δεν προσέλθουν για ρύθμιση ως τις 15 Οκτωβρίου θα υποστούν κυρώσεις, όπως είναι οι κατασχέσεις περιουσιακών τους στοιχείων.

Συνολικά οι οφειλέτες προς τα ασφαλιστικά ταμεία φθάνουν στους 800.000 και προέρχονται από ιδιωτικές αλλά και δημόσιες επιχειρήσεις. Οι 450.000 είναι είτε επιχειρήσεις με προσωπικό είτε ελεύθεροι επαγγελματίες, οι 250.000 είναι αγρότες που οφείλουν στον ΟΓΑ, ενώ ακόμη 100.000 αφορούν εργαζόμενους που απασχολούνται σε δεύτερη ή και τρίτη δουλειά ή εργοδότες με δεύτερη επιχείρηση.

Παραδείγματα για τη θεμελίωση δικαιώματος

Ασφαλισμένος στο ΤΣΜΕΔΕ έχει συμπληρώσει 33 χρόνια ασφάλισης και το 58ο έτος της ηλικίας του. Έχει υπηρετήσει δύο χρόνια στρατιωτικής θητείας. Πότε θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και πότε μπορεί να πάρει τη σύνταξη του;

Ο ασφαλισμένος έχει τις εξής επιλογές:

1. Με την αναγνώριση του χρόνου στρατιωτικής θητείας, οπότε θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα το 2010. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί να συμπληρωθεί με τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας του.
2. Να συνεχίσει την ασφάλισή του, οπότε συμπληρώνει 35ετία το 2012. Στην περίπτωση αυτή θα χρειαστεί να συμπληρώσει 37 έτη ασφάλισης για να συνταξιοδοτηθεί και το 60ό έτος της ηλικίας. Το όριο ηλικίας θα το έχει συμπληρώσει και για τα επόμενα δύο χρόνια μπορεί να αναγνωρίσει από τα νέα «πλοιαρικά» χρόνια, όπως για παράδειγμα τα χρόνια σπουδών, ή να αναγνωρίσει τα χρόνια στρατιωτικής θητείας.

Γυναίκα ασφαλισμένη στο Ταμείο Νομικών έχει συμπληρώσει το 2010, 29 έτη ασφάλισης και το 55ο έτος της ηλικίας της. Πότε μπορεί να θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και πότε μπορεί να συνταξιοδοτηθεί;

Η συγκεκριμένη ασφαλισμένη δεν θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα το 2010, αφού απαιτούνται 35 έτη ασφάλισης για να πάρει σύνταξη στο 58ο έτος της ηλικίας της. Εφόσον συνεχίσει την ασφάλισή της, το 2012 μπορεί να αναγνωρίσει όσα έτη απαιτούνται για τη συμπλήρωση 35 ετών ασφάλισης. Ετσι λοιπόν θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα το 2012 και η σύνταξη θα καταβληθεί εφόσον συμπληρωθούν το 59ο έτος της ηλικίας και 37 συνολικά έτη ασφάλισης.

Μητέρα ανήλικου παιδιού είναι ασφαλισμένη στο Ταμείο Νομικών και έχει συμπληρώσει 25 έτη ασφάλισης και το 52ο έτος της ηλικίας της. Πότε θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και πότε μπορεί να συνταξιοδοτηθεί;

Η ασφαλισμένη μπορεί να συνταξιοδοτηθεί με τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας της, αφού έχει ήδη θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα. Το δικαίωμά της μπορεί να το ασκήσει οποτεδήποτε μετά τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας της, ανεξάρτητα αν έχει ενθλιωθεί το παιδί της.

Ασφαλισμένος στο ΤΣΑΥ έχει συμπληρώσει το 57ο έτος της ηλικίας του και 30 έτη ασφάλισης. Πότε θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και πότε μπορεί να πάρει τη σύνταξη του;

Ο παραπάνω ασφαλισμένος εφόσον συνεχίσει την ασφάλισή του, συμπληρώνει 31 έτη ασφάλισης το 2011. Μπορεί να αναγνωρίσει το 2011 τέσσερα πλοιαρικά έτη, οπότε συμπληρώνει 35ετία με την οποία θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα. Για να πάρει σύνταξη θα χρειαστεί να συμπληρώσει 37 έτη ασφάλισης και το 60ό έτος της ηλικίας. Ετσι λοιπόν συνταξιοδοτείται το 2013, με 33 έτη εργασίας και αναγνώριση τεσσάρων επιπλέον ετών.

Επισημαίνουμε ότι οι έγγαμες γυναίκες του ΤΑΝ οι οποίες ως 31.12.1997 είχαν συμπληρώσει τις τότε προϋποθέσεις συνταξιοδότησης (15 έτη ασφάλισης ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας) και σύμφωνα με προγενέστερο έγγραφο, ύστερα από δελτίο τύπου της τότε πολιτικής ηγεσίας και απόφαση του ΔΣ του Τεχνικού Νομικών μπορούσαν να συνταξιοδοτηθούν οποτεδήποτε, χωρίς διαφοροποίηση των ορίων ηλικίας με την ισχύ του νόμου 2084/1992, εξακολουθούν να έχουν το ανώτερο δικαίωμα.

4. Συνταξιοδότηση μητέρων ανήλικων τέκνων

Το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης των μητέρων ανήλικων τέκνων καθορίζεται από 1.1.2011 στο 55ο έτος της ηλικίας, από 1.1.2012 στο 58ο έτος της ηλικίας και από 1.1.2013 στο 65ο έτος της ηλικίας.

Η εν λόγω ρύθμιση αφορά μόνο τις μητέρες ανήλικων τέκνων του Τομέα Ασφάλισης Νομικών, καθώς για το ΤΣΜΕΔΕ και το ΤΣΑΥ δεν προβλέπεται από τις καταστατικές τους διατάξεις η συνταξιοδότηση των μητέρων ανήλικων τέκνων με μικρότερο όριο ηλικίας και χρόνο ασφάλισης σε σχέση με τις λοιπές γυναίκες ασφαλισμένες.

Όσον αφορά τη χορήγηση μειωμένων σύνταξης στις μητέρες ανήλικων τέκνων, η ρύθμιση αυτή δεν έχει εφαρμογή στη συγκεκριμένη περίπτωση καθώς δεν προβλέπεται από τις καταστατικές διατάξεις του Τομέα Ασφάλισης Νομικών.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι με τους ίδιους όρους με τις μητέρες ανήλικων τέκνων μπορούν να συνταξιοδοτηθούν από τον Τομέα Ασφάλισης Νομικών και οι χήροι πατέρες ανήλικων τέκνων.

	Έτη ασφάλισης	Όριο ηλικίας
2011	22	55
2012	22½	58
2013	23	65
2014	23½	65
2015	24	65
2016	24½	65
2017	25	65

Η ασφαλισμένη μητέρα ακολουθεί το όριο ηλικίας όπως διαμορφώνεται και ισχύει κατά τη συμπλήρωση του απαιτούμενου συντάξιμου χρόνου, εφόσον συντρέχει η ανηλικότητα του παιδιού.

Για παράδειγμα, μητέρα ανήλικου τέκνου συμπληρώνει 25 έτη ασφάλισης το 2011, έχει όμως ηλικία 53 ετών. Προκειμένου να συνταξιοδοτηθεί θα πρέπει να συμπληρώσει το 55ο έτος της ηλικίας, οπότε θα συνταξιοδοτηθεί το 2013, παρ' όσον εκείνο το έτος απαιτείται η συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας, και ανεξάρτητα από το αν το ανήλικό τέκνο έχει πλέον ενθλιωθεί.

Όσον αφορά τον απαιτούμενο για συνταξιοδότηση χρόνο ασφάλισης, δεδομένου ότι αυξάνεται σταδιακά κατ' εφαρμογή του Ν. 2084/1992, οι μητέρες ανήλικων τέκνων προκειμένου να συνταξιοδοτηθούν θα πρέπει να έχουν συμπληρώσει τον χρόνο ασφα-

λίσου που απαιτείται κατά το έτος συνταξιοδότησης και όχι εκείνον που απαιτείται κατά τη συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας, εφόσον ως προς τις ημέρες ασφάλισης εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 47 του Ν. 2084/1992.

Για παράδειγμα, μητέρα ανήλικου, η οποία συμπληρώνει το 2012 το 60ό έτος της ηλικίας, θα συνταξιοδοτηθεί το 2014 οπότε και συμπληρώνει το 62ο έτος της ηλικίας, εφόσον έχει τουλάχιστον 23½ έτη ασφάλισης.

Επισημαίνουμε ότι οι μητέρες ανήλικων που ως 31.12.1997 είχαν συμπληρώσει τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης που όριζε το καταστατικό του Τεχνικού Νομικών, σήμερα Τομέας Ασφάλισης Νομικών (με 15 έτη ασφάλισης ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας), και όπως προαναφέρθηκε μπορούσαν να συνταξιοδοτηθούν οποτεδήποτε, διατηρούν το ανώτερο δικαίωμα, όπως και οι έγγαμες γυναίκες.

5. Συνταξιοδότηση διπλοσυνταξιούχων

Οι ασφαλισμένοι των τομέων κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΑ που λαμβάνουν σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από άλλο ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης, πλην ΟΓΑ, ή το Δημόσιο, εκτός των αναπηρών και θυμάτων πολέμου και μητέρων που συνταξιοδοτήθηκαν με το άρθρο 63, παρ. 4, του Ν. 1892/1990, δικαιούνται από τους τομείς κύριας ασφάλισης του ΕΤΑΑ σύνταξη με τη συμπλήρωση 20 ετών ασφάλισης και μειωμένη σύνταξη κατά 50% με τη συμπλήρωση 16 ετών ασφάλισης.

Ειδικά για τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος απαιτείται η συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας, με εξαίρεση την περίπτωση θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος σε περισσότερους του ενός φορείς κύριας ασφάλισης, ταυτόχρονα ή μέσα σε διάστημα έξι μηνών από την έναρξη της συνταξιοδότησης από τον πρώτο φορέα.

Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση της ταυτόχρονης συνταξιοδότησης ή εντός εξαμήνου ισχύουν οι καταστατικές διατάξεις των τομέων μόνον όσον αφορά τα όρια ηλικίας, ενώ όσον αφορά τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης για τη συνταξιοδότηση τον ανώτερο προσώπων απαιτείται η συμπλήρωση τουλάχιστον 20 ετών ασφάλισης.

Η προαναφερθείσα επισημάωση γίνεται προκειμένου να υπάρχει εφεδής ενιαία αντιμετώπιση από όλους τους τομείς του ΕΤΑΑ.

Όσον αφορά τη διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 18 του Ν. 3232/2004, για τη λήψη μειωμένης σύνταξης κατά 3% για κάθε έτος που λείπει από το επόμενο της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης και ως τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας, από τους εμπίθους ασφαλισμένους του ΤΣΜΕΔΕ και του ΤΣΑΥ και τους δικαστικούς υπαλλήλους εμπίθους ασφαλισμένους του Τομέα Ασφάλισης Νομικών, μετά τη συνταξιοδότησή τους από το Δημόσιο, ΝΠΔΔ ή ΔΕΚΟ, εξακολουθεί να ισχύει.

ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΑΠΟ 1.1.1993

- 1. Συνταξιοδότηση ασφαλισμένων με 40 έτη ασφάλισης και ηλικία 60 ετών**
 Οι ασφαλισμένοι μετά την 1.1.1993 σε οποιονδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης, πλην ΟΓΑ, θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα με τη συμπλήρωση 40 ετών ασφάλισης και του 60ού έτους της ηλικίας. Για τη συμπλήρωση του ανωτέρω χρόνου λαμβάνεται υπόψη και ο χρόνος ασφάλισης σε οποιονδήποτε ομοειδή φορέα.
- 2. Συνταξιοδότηση μητέρων με ανήλικα τέκνα**
 Οι μητέρες ανήλικων τέκνων συνταξιοδοτούνται από 1.1.2013 με τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας, ενώ για τη χορήγηση μειωμένης σύνταξης απαιτείται η συμπλήρωση του 60ού έτους της ηλικίας. Κατόπιν τούτου, η διάταξη της παρ. 7α του άρθρου 144 του Ν. 3655/2008 που προέβλεπε τη σταδιακή κατάργηση της λήψης μειωμένης σύνταξης από 1.1.2009 δεν έχει εφαρμογή. Σημειώνουμε ότι με τις ίδιες προϋποθέσεις με τις μητέρες ανήλικων τέκνων συνταξιοδοτούνται και οι χήροι πατέρες ανήλικων τέκνων.
- 3. Συνταξιοδότηση μητέρων με τρία τέκνα**
 Η συνταξιοδότηση των μητέρων με τρία τουλάχιστον τέκνα με ευεργετικές διατάξεις καταργείται.